

Jozue – Cesta přes hranici a boj o věrnost

Představ si: stojíš na břehu rozvodněné řeky, za sebou máš čtyřicet let cesty po poušti a před sebou zemi plnou opevněných měst a nepřátel. Mojžíš zemřel a celá odpovědnost teď leží na tobě. Přesně takhle začíná kniha Jozue. Je to akční, drsný, ale zároveň **hluboký příběh** o tom, co se stane, když se **lidské limity potkají s Božími sliby**.

1. Co ti ten název připomíná...?

- **Hebrejsky:** *Jehošua* („Hospodin je spása“).
- **Řecky/Latinsky:** *Iesus/Iosue*. Jméno Jozue je starozákonní podobou jména Ježíš.

Jozue má skutečně **stejné jméno jako Ježíš** a funguje jako jeho „starozákonní trailer“. Jako Jozue vystřídal Mojžíše, překročil řeku a uvedl lid do skutečné zaslíbené země, tak Ježíš naplňuje Zákon a uvádí nás do skutečného Božího království.

💡 **Úkol č. 1: „Co máš v křestním listu?“** Jména v Bibli měla obrovskou váhu, protože vyjadřovala to, kým člověk je a jaké je jeho poslání.

Napiš si na papír své vlastní jméno a zamysli se:

1. Víš, co tvé jméno vlastně **znamená** nebo proč ti ho **rodiče vybrali**? (pokud nevíš, zkus to schválně zjistit).
2. Kdyby tvé jméno mělo být „**trailerem**“ na tvůj život, co by o tobě mělo lidem hlavně prozradit? (Např. „*Ten, který přináší klid*“, „*Ta, která se zastane slabších*“...)

2. Kdo tohle dobrodružství sepsal?

Stará tradice říkala, že knihu napsal sám Jozue. **Moderní věda** ji řadí mezi tzv. *dějepisné knihy* (patří sem i kniha Soudců, Knihy Samuelovy a Královské). Závěrečná podoba pochází z doby **babylonského zajetí** (6. století př. n. l.).

Je to důležitá kniha? Pro národ, který přišel o všechno a byl v zajetí v Babylonu, byla hodně důležitá. Připomínala lidem: „Vaše země byla dar od Boha. Vy jste o ni kvůli nevěrnosti přišli, ale Bůh své sliby neruší – když se vrátíte k Němu, cesta najdete otevřenou“. I my na to můžeme myslet!

3. Rychlá mapa knihy

Kniha Jozue má jasnou a přehlednou strukturu.

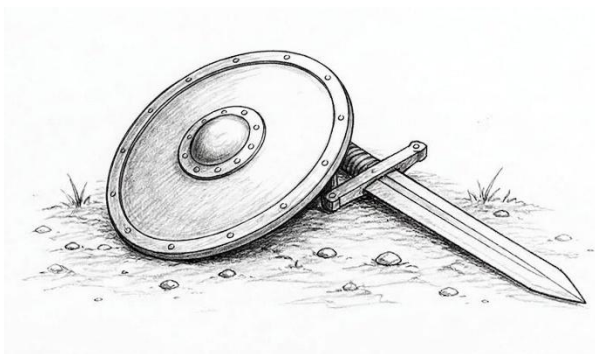
Část	Co se tu odehrává?
I. Vstup do země (kap. 1–5)	Nový vůdce Jozue, zvědové v Jerichu a zázračný přechod Jordánu.
II. Dobývání země (kap. 6–12)	Pád města Jericha, lekce poslušnosti pro celý národ a válečná tažení.
III. Rozdělení země (kap. 13–21)	Dvanáct kmenů si zabírá svá území, určení útočištných měst.
IV. Závěť a obnova smlouvy (kap. 22–24)	Jozuovo loučení a zásadní životní volba celého národa.

👤 Úkol č. 2: Společné zamyšlení: Moje rodina, můj „dům“ a moje volba

Jozue dává ve víře lidem **naprostou svobodu**, ale sám za sebe a své nejbližší **jasně prohlašuje**: „*Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu.*“ (Joz 24,15)

- **Představte si:** Slovo „dům“ v Bibli neznamenal jen cihly a maltu, ale společenství lidí – rodinu, partu, tvoji třídu, tvůj tým. To, co pouštíš do svého „domu“ (do svého soukromí, do svých vztahů), tě zásadně formuje.
- **Sdílení v kruhu:** Zkuste poslat dokola nějaký symbolický předmět (např. klíč nebo model domečku) a každý stručně odpovězte na jednu z otázek:
 - Co je pro tebe dnes nejtěžší na tom, postavit se před ostatní (ve škole, na tréninku) a jasně ukázat, jaké hodnoty vyznáváš?
 - Jozue mluví za svůj „dům“. Jak můžeme my jako tahle parta/společenství vytvořit bezpečný „dům“, kde se nikdo nemusí stydět za svou víru a pochybnosti?

4. Teologický oříšek: Jaký smysl má „svatý boj“?

Když budeme tuto knihu číst, mohou nás šokovat **příkazy k úplnému zničení nepřátel**, takzvaná klatba (*cherem*). **Jak to chápat** a nezbláznit se z toho?

- **Duchovní chirurgie:** Kanaánské pohanství té doby bylo extrémně kruté (včetně dětských obětí). Pro Izrael to znamenalo veliké duchovní riziko. Klatba v tehdejší literární stylu drsné válečné kroniky vyjadřuje **absolutní odpor vůči hříchu**. S pokušením a zlem se nedělají kompromisy – buď ho zničíš ty, nebo ono zničí tebe.
- **Země jako dar:** Izraelci zemi nevybojovali díky skvělé logistice nebo zbraním. Hlavním bojovníkem je Bůh. Lid je jen správcem, ne absolutním vlastníkem svého území.
- **Boží slovo jako zbraň:** Bůh Jozuovi neposílá žádné mapy a návody, ale dává mu jedinou radu, ať dnem i nocí rozjímá o Knize Zákona. Klíčem k úspěchu je věrnost, ne svaly.

5. Klíčové pasáže: Milníky, které změnily směr

Následující scény **najděte** přímo v knize Jozue a **přečtěte** si je!

Událost	Význam pro národ	Význam pro nás
Povolání vůdce (Joz 1,1–9)	Převzetí odpovědnosti po Mojžíšovi; úspěch garantuje věrnost Zákonu , ne vojenská síla.	Odvaha neznamená nemít strach, ale jít kupředu s důvěrou v Boha i v nové a těžké roli.
Víra Rachab (Joz 2,1–21)	Záchrana zvědů pohankou z okraje společnosti; začlenění cizinky do rodokmenu krále Davida a později Ježíše Krista .	Bůh nesoudí podle minulosti; i člověk na okraji může mít hlubokou víru a změnit dějiny.
Přechod Jordánu (Joz 3,14–17)	Zázračný vstup do Zaslíbené země skrze rozvodněnou řeku (archa úmluvy)	Spiritualita „prvního kroku“; řešení problému a Boží zásah přichází, když riskneš vykročení.
Pád Jericha (Joz 6,1–21)	Dobytí pevnosti strategií ticha, chvály a respektování Boží přítomnosti.	Životní překážky a krize nevyřešíš hněvem ani tlakem; pomůže ztišení a postavení Boha do středu.
Volba v Sichemu (Joz 24,14–15)	Veřejná obnova smlouvy s Hospodinem na konci Jozuova života; výzva k věrnosti.	Víra nemůže žít věčně jen z tradice rodičů; v dospívání je potřeba udělat osobní, jasné rozhodnutí.

 Přemýšlíme společně: Vyberte si jednu z událostí v tabulce. Jak byste ji stručně a dnešním jazykem vysvětlili někomu, kdo o Bibli nikdy neslyšel?

 Bonusový kvíz:**1. Co přesně znamená hebrejské jméno Jozue (Jehošua) v překladu?**

- A) Hospodin je spása
- B) Silný bojovník
- C) Věrný služebník

2. Kam moderní věda řadí knihu Jozue a z jakého období pochází její závěrečná podoba?

- A) Mezi knihy Zákona (Tóru) a pochází z doby Mojžíše.
- B) Mezi prorocké knihy a pochází z doby krále Davida
- C) Mezi dějepisné knihy a pochází z doby babylonského zajetí

3. Která postava z této knihy se díky své víře stala přímou pramatkou krále Davida i Ježíše Krista?

- A) Mojžíšova sestra Miriam.
- B) Jozuova manželka.
- C) Nevěstka Rachab z Jericha.

4. Co podle biblického kontextu a Jozuovy výzvy znamenalo slovo „dům“?

- A) Pouze kamennou stavbu pevnosti v Jerichu.
- B) Společenství lidí nebo rodinu.
- C) Území, které si kmeny vylosovaly při rozdělování země.

 Bonusová otázka pro experty: Kód Archa

V klíčových momentech knihy Jozue se neustále objevuje jeden důležitý předmět: **Archa úmluvy**. Kniha nám tím dává jasný vzkaz: vítězství a život v hojnosti nejsou výsledkem lidského snažení, ale toho, že **Bůh je přítomný v samém centru tvého života**.

Tvůj úkol: Zamysli se: co nebo kdo tvoří „archu“ (středobod), kolem kterého se točí tvůj čas, tvé myšlenky a tvá energie? Je to mobil, úspěch, strach nebo tam má místo Bůh? Navrhni jednu věc, jak tento týden postavit Boží přítomnost do středu svých povinností (třeba krátká modlitba před otevřením TikToku nebo učebnice).

Kniha Jozue končí naplněním Boží slávy a lid konečně žije v zemi, kterou jim Hospodin daroval. Na obzoru se ale rýsuje nová hrozba. Izraelité zapomínají na svůj slib a začínají se ohlížet po cizích božstvech. Tím končí éra silného vůdce a začíná období plné krizí a lidí, kteří je musí řešit – kniha Soudců.

A NAŠE PÁTRÁNÍ V BIBLICKÝCH KNIHÁCH MŮŽE POKRAČOVAT!

Tipy pro další aktivity a diskusi v hodině – pro katechety a učitele

1. téma: „Nástupce legendy“ (Aktivita k Joz 1)

- **Aktivita:** Diskutujte o situacích, kdy mladí lidé museli po někom přebrat roli (kapitán týmu, předseda třídy, starší sourozenec, který má jít příkladem). Jak se vyrovnat s pocitem „nejsem tak dobrý jako můj předchůdce“?
- **Úkol:** Napište Jozuovi „motivační dopis“ nebo zprávu na základě veršů 1,1–9. Co by v ní mělo zaznít, aby to mladého vůdce tzv. „nakoplo“?

2. téma: „Spiritualita prvního kroku“ (Aktivita k Joz 3)

- **Aktivita:** Kněží museli šlápnout do ledové rozvodněné vody, aniž by dopředu bezpečně viděli dno řeky.
- **Úkol:** Rozdejte teenagerům papírové stopy. Každý sám za sebe si na ni napíše jeden konkrétní „krok víry“, který před ním v životě stojí a do kterého se mu strašně nechce (např. omluvit se kamarádovi, přiznat chybu, zastat se šikanovaného, začít se pravidelně modlit). Tyto stopy pak mohou symbolicky položit kolem improvizované archy úmluvy.

3. téma: „Bourání hradeb“ (Aktivita k Jerichu – Joz 6)

- **Aktivita:** Postavte z krabic nebo papírových kelímků improvizovanou hradbu. Napište na jednotlivé krabice věci, které vnímáte jako „hradby“ ve svých životech nebo ve farnosti (zatvřelost, strach, neschopnost odpustit, komunikační bariéry).
- **Diskuse:** Jak tyto věci řešíme lidskými zbraněmi (útok, křik, ignorování)? Jak by vypadala strategie „Jericha“ (ztišení, modlitba, chvála, postavení Boha do středu problému)? Na závěr hradbu symbolicky zbořte.

Tip pro učitele: Metoda „Barometr postojů“

Na protilehlé stěny místnosti vyvěste nápisy „Naprostou souhlasím“ a „Naprostou nesouhlasím“. Moderátor přečte tvrzení a účastníci se fyzicky postaví na pomyslnou čáru (škálu) mezi těmito body podle toho, jak to cítí. Následně osoby z různých míst škály vysvětlují ostatním motivy své volby.